

На данашњи дан 1999. године четрнаесторо недужних Срба из села Старо Грацко мучки је убијено на њиви приликом обављања пољских радова. Двадесет седам година је прошло од злочина који се догодио пред лицем међународних снага, а да још увек нико није одговарао за мученичку смрт жетелаца, саопштила је Канцеларија за Косово и Метохију.

Злочин се догодио у атару села Бујанце, двадесетак километара јужно од Приштине, када је 14 мештана Старог Грацког убијено током пољопривредних радова, након жетве и сакупљања жита.

Убијени су: Милован Јовановић, Јовица Живић, Радован Живић, Андрија Одаловић, Слободан Јанићијевић, Миле Јанићијевић, Новица Јанићијевић, Момчило Јанићијевић, Станимир Декић, Божићар Декић, Саша Цвејић, Љубиша Цвејић, Никола Стојановић и Миодраг Тепшић.

Најмлађи међу њима био је седамнаестогодишњи Новица Јанићијевић.

"Идеологија мржње која је мотивисала терористе да на суров начин окончају живот ових недужних Срба, до данас је, нажалост, препознатљива у политичкој пракси бројних актера у Приштини, што већ годинама за последицу има систематско обесправљивање српског народа на Косову и Метохији", истичу из Канцеларије за КиМ.

Убице нису пронађене, а међународно правосуђе на КиМ затворило је случај.

"Подсећамо да се овај монструозни злочин догодио пред очима међународних снага, које нису спречиле дивљање терориста и заштитиле наше сународнике, као и у случају многих других убистава Срба. До данас ни починиоци овог злочина нису приведени правди, а истрага је затворена због наводног недостатка доказа, али ће држава Србија наставити да се са пијететом сећа и одаје пошту страдалима, али и да и надаље тражи да се починиоци и налогодавци овог језивог масакра над Србима пронађу и казне", наводи се у саопштењу.

Реч је о једном од највећих злочина над Србима на КиМ од доласка међународних снага.

Злочин се догодио десетак дана након доласка међународних војника. Старо Грацко тада је било под контролом британског контингента Кфора. Британски војници спровели су истрагу и утврдили могуће починиоце међу Албанцима, али за истражиоце Унмика осумњичени су нестали без трага.

Еулекс је, након што је од Унмика преузео предмет, затворио истрагу због недостатка доказа, иако је током истраге код једног од осумњичених Албанаца пронађен пиштољ који је припадао једном од убијених Срба.

"Породице и пријатељи убијених српских жетелаца заслужују истину и правду, а

расветљавање овог и других злочина над Србима је цивилизацијска и хумана обавеза оних који су данас најодговорнији за стварање политичке и друштвене климе на Косову и Метохији", закључује Канцеларија за КиМ.

Завет ћутанга о "крвавој жетви": Нема правде за 14 српских страдалника из Старог Грацка

На данашњи дан, пре 27 година, у селу Старо Грацко код Липљана на Косову и Метохији, убијено је 14 жетелаца, док су сакупљали летину. Овај масакр, познат и као "крвава жетва", почињен је само нешто више од месец дана након потписивања војно-техничког споразума у Куманову, којим је означен прекид НАТО агресије на СР Југославију, повлачење војске и полиције на КиМ и распоређивање међународних безбедносних снага (КФОР) на КиМ, односно 23. јула 1999. године. Починиоци злочина нису пронађени, а истрага је обустављена.

У нападу, који се догодио после 21 час, у атару села Бујанце, двадесетак километара јужно од Приштине, убијени су Милован Јовановић (1969), Јовица Живић (1970), Радован Живић (1967), Андрија Одаловић (1967), Слободан Јанићијевић (1965), Миле Јанићијевић (1957), Новица Јанићијевић (1981), Момчило Јанићијевић (1946), Станимир Декић (1955), Божидар Декић (1947), Саша Цвејић (1973), Љубиша Цвејић (1939), Никола Стојановић (1936) и Миодраг Тепшић (1951).

Најмлађа жртва је седамнаестогодишњи Новица Јанићијевић.

Жетеоци су убијени ватреним оружјем из заседе, а тела неких од жртава, како су сведочили чланови њихових породица који су ишли на идентификацију, била су масакриране.

"Отишли смо на идентификацију у болницу у Приштини. Призор је био стравичан. Причало се да су стрељани, али одговорно тврдим да су то била измасакрирана тела. Глава мог мужа је била прегажена точком, лево око није постојало на његовом лицу. Некоме је фалила рука, некоме нога, то је било ужасно гледати, сећам се тог дана као да је јуче било", испричала је својевремено за медије Соња Живић, чији су супруг Јовица и девер Радован Живић убијени у масакру. Она је остала удовица са четворо тада мале

деце.

Неки од мештана, који су тог 23. јула 1999. године били на месту злочина и видели тела жртава, сведочили су да су тела била на гомили, уз претпоставку да је план био да буду запаљена.

Масакр пред очима Британаца

У тренутку када је почињен овај злочин, Старо Грацко је било под контролом британских војника Кфора.

У тренутку када је почињен овај злочин, Старо Грацко је било под контролом британских војника Кфора

Британски војници су извршили истрагу и утврдили могуће починиоце међу Албанцима, али за истражиоце УНМИК-а починиоци су нестали без трага.

Четири особе су, у склопу истраге, два дана после масакра приведене, али су убрзо били пуштени. Наводно је под сумњом и истрагом било седам Албанаца. Након тога, 2007. године, под лупом истражитеља био је Албанац Мазљум Битићи из села Велики Алаш, али је због недостатка доказа ослобођен. Три године касније, односно 2010. године, тужиоци су предали документацију везану за трагедију мештана Старог Грацка ЕУЛЕКС-у.

Београдска "Политика" је прва објавила документа из обимне и поуздане НАТО истраге.

Британске истражне јединице, прецизно и аргументовано, објашњавају да је јединица "Фортуна" у оквиру тзв. ОВК убијала, палила, креирала и вршила етничко чишћење

Командант Бег Шаћири имао је план да "почисти" сва насеља око Липљана и да елиминише Штрпце и Шар-планину.

Како је навела "Политика", Старо Грацко је само врх злочина које је чинила ова структура.

Из пресретнутог писма упућеног Шукрију Буји, команданту тзв. ОВК за ту област, јасно се види како су убијани и елиминисани здравствени радници, просветари и административне структуре, наводи се.

Градско становништво и сви они који су показивали неку врсту жеље да остану на Косову и Метохији имали су мало изгледа да преживе. Систематски терор је вршен са знањем и одобрењем врха тзв. ОВК.

"Незаштићени земљорадници нису имали избора у општој оскудици, нису имали избора и среће јер их је у житу сачекала јединица 'Фортуна'. Линдита Крензи, локална фризерка и борац ОВК, имала је велику жељу да се тог дана нађе међу жетеоцима. Британци су дошли и до њеног дневника. Из њега се зна да се догодило нешто, и за њене појмове, страшно. Сви су знали, од команданта Бује, Тачијевог интимуса, до фризерке која се ужелела крви и акције. Знало је и оних 54 припадника тзв. ОВК који су се нашли у затвору Кфора. Тукли су их – ништа нису признали, суочавали су их – нису се познавали. Пуштени су на слободу док су српски сељаци заувек одлазили са својих њива. Стотине убистава међународна заједница је допустила и прећутала, оне су биле српски проблем. Старо Грацко је 'оправдао' Бернар Кушнер закључком да је реч о разумљивој освети", навео је овај лист.

Специјално тужилаштво тзв. Косова обуставило је истрагу 2017. године.

А у годинама након масакра у Старом Грацком, Шукри Буја је обављао функцију градоначелника Липљана. Буја је пре неколико година ослобођен свих оптужби Специјалног тужилаштва Специјализованих већа Косова у Хагу у процесу који се водио од 2019. године.

Село Страдалник на обали Ситнице

Старо Грацко је питомо и лепо село на обали Ситнице, а познато је као "село Страдалник". Мештани Старог Грацка страдали су током Другог светског рата, током НАТО агресије 1999. године, али и након тога. За време НАТО агресије убијено је петоро мештана, а најмлађа жртва имала је четири године.

А тог 23. јула 1999, године, у "крвавој жетви" убијено је 14 мушкараца из села. Годинама након овог масакра у селу се није пуштала музика.

Убијеним жетеоцима се сваке године служи парастос, а у част страдалника одржава се и Меморијални турнир у малом фудбалу.

Парастос се одржава у центру села зато што је гробље на коме почивају страдалници и даље под минама.

На згради школе, истуреног одељења "Браће Аксић" из Липљана, постављена је спомен плоча са именима убијених жетелаца и мештана који су погинули током НАТО агресије. Спомен плоча је била скрнављена, а поред ње је на албанском језику било исписано "освета". Током последњих година, Срби из овог села и њихова имовина нашли су се на мети напада: разбијен је прозор на амбуланти, опљачкан и претучен Србин Дејан Радић, нападнути су малолетни момак и девојака српске националности...

(РТ Балкан)